

WOLUWEPARK

INFO-FICHE

BEHEER VAN DE BOSMASSIEVEN

Het Woluwepark werd eind 19e, begin 20e eeuw ingericht als groene ruimte in de Brusselse rand. Vandaag wordt het park volledig omsloten door de stad. Het ecologische en landschappelijke belang blijft echter groot, zoals ook blijkt uit het statuut als Natura 2000-gebied en beschermd site.

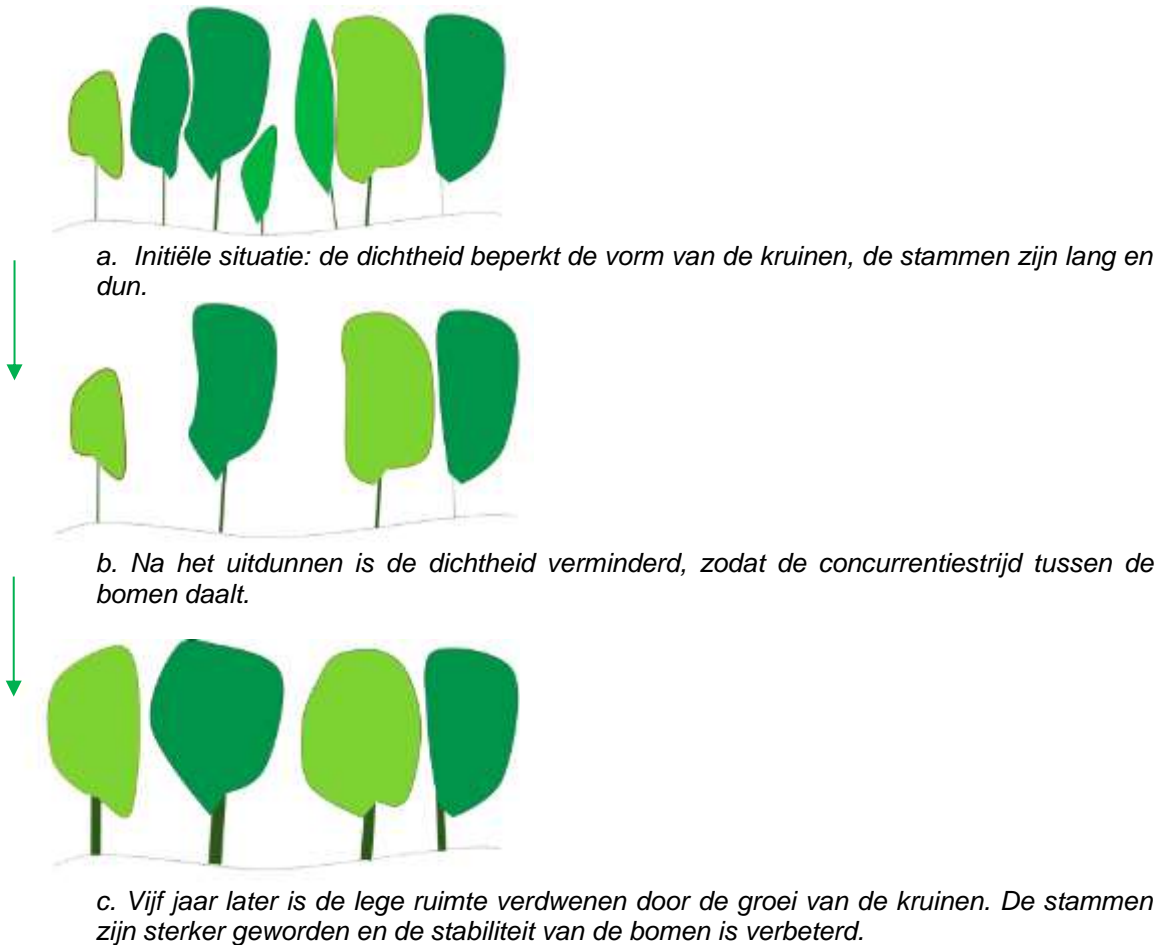
De bosmassieven van het Woluwepark geven structuur aan de panorama's en zichten in het park. Het gaat om dichte boombestanden die voor de schaal van het park vrij divers zijn.

Uit diverse onderzoeken in 2015 bleek dat de bosmassieven kampen met fytosanitaire problemen (studie van de onderneming Eurosense) en een verlies van de oorspronkelijk aanwezige biodiversiteit (bosstudie Olivier Baudry en historische en landschappelijke studie van het bureau Fondu). Een van de oorzaken van deze problematiek is de te hoge dichtheid van de huidige bosmassieven. Deze dichtheid heeft diverse gevolgen: een banalisering van de diversiteit, een toename van de bomen op stam die leiden tot een zeer intense concurrentiestrijd, een afname van de levenskracht van de bomen, het lichttekort in de percelen enz.

Daar waar de boomdichtheid hoog kan zijn tijdens de eerste aanplantingsfases of bij natuurlijk herstel, neemt ze normaal van nature af naarmate de bomen zich ontwikkelen. In de loop van de tijd neemt ook de hoeveelheid beschikbaar licht af en komen enkel nog soorten voor die beter bestand zijn tegen schaduwrijke omstandigheden (beuk, esdoorn, linde, haagbeuk, hazelaar ...). Uit de analyse van de bosstudie van Olivier Baudry blijkt dat de dichtheid in de meeste percelen niet geschikt is voor een continue vernieuwing van de populaties.

De inventarisatie van alle massieven toont ook dat acht soorten de diversiteit domineren van het park. Gewone esdoorn en Noorse esdoorn domineren het bos. Na deze beide soorten volgt de es, maar deze lijdt al bijna tien jaar aan een ziekte (essenziekte, *Chalara fraxinea*). Amerikaanse eik, zomereik, ruwe berk, beuk en grove den zijn de andere dominerende soorten. Soorten die minder bestand zijn tegen schaduw, kennen een teruggang na hun aanplanting in het park. Bepaalde van deze soorten (eik, zoete kers, berk, grove den enz.) zijn zeer goed bestand tegen de steeds vaker voorkomende droogtes en kunnen ecologisch zeer interessant zijn. Er zijn duidelijk erg veel oude bomen aanwezig in deze bosmassieven.

Een beheerplan voor de regeneratie van de bosmassieven vormt de leidraad voor de komende jaren. Schematisch kunnen we de evolutie van een bosmassief als volgt voorstellen:

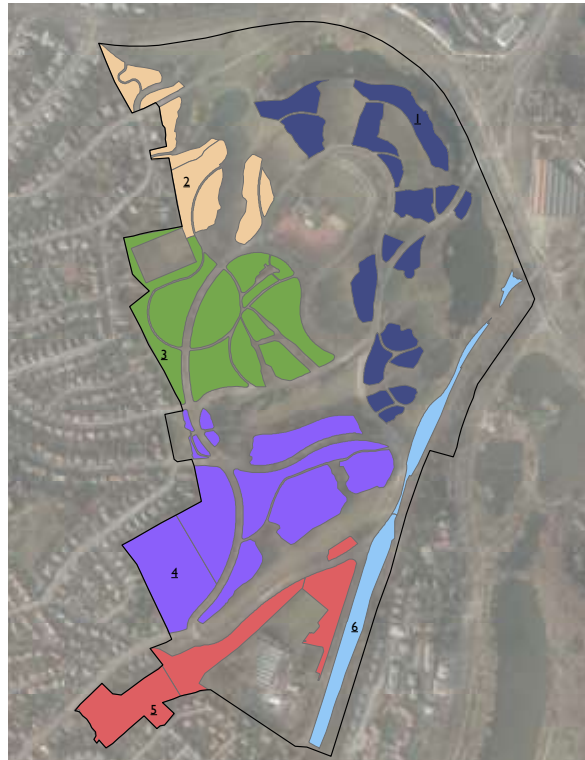
De komende jaren worden dunningswerken voorzien over het hele park. Hierbij is het de bedoeling om percelen uit te dunnen, niet om ze te rooien. Deze kapwerken worden gespreid in de tijd en de ruimte. Ze zullen verlopen volgens een vaste planning, perceel per perceel en houden rekening met de overheersende windrichting (zuidwest, zie kaart).

De belangrijkste doelstellingen voor de dunningen zijn:

- De landschappelijke kwaliteit en de zichten in het park verzekeren door het behoud van de bosmassieven op lange termijn
- Regeneratie of heraanplanting mogelijk maken
- Herwaardering van de bosranden
- De doorgang door de massieven en de omgeving veiliger maken door de stabiliteit van de resterende bomen te versterken (de bomen zullen massiever zijn)
- De gezondheidstoestand van de resterende bomen verbeteren
- De diversiteit vrijwaren door soorten te behouden die minder bestand zijn tegen schaduw en die hierdoor zeldzamer zouden worden bij een natuurlijke evolutie

In de praktijk zullen de beheerders van het Woluwepark jaarlijks markeringen aanbrengen (hameren) op de bomen die tijdens de winter gekapt moeten worden, volgens een rotatiesysteem dat voor het Woluwepark vastgelegd is op zes jaar. Tijdens deze kapwerken zullen alle nodige voorzorgsmaatregelen worden genomen om de publieke toegang te blijven verzekeren. We willen u echter wijzen op de risico's wanneer u tijdens de werken en in de daaropvolgende dagen wandelt in de buurt van waar kapwerken gebeuren. Het is immers mogelijk dat takken blijven hangen in de kruin van de bomen ernaast en pas na enkele dagen naar beneden vallen. We vragen het publiek dan ook om de veiligheidszones strikt te respecteren.

Concreet werden de eerste en de tweede kapwerken gepland voor 2019 et begin 2020. Hierbij werden 425 bomen geveld, waarna met name in de bosrand en de bestaande of gecreëerde openingen overgegaan werd tot regeneratie en herbeplanting.

De derde kapwerk is geprogrammeerd op de tweede helft van 2020 en betreft het kappen van 408 bomen met herbeplanting.

De geveld bomen zullen voornamelijk worden gebruikt als brandhout in een lokale waardeketen. Zijn de afmetingen en hoeveelheden voldoende groot, dan kunnen bepaalde bomen worden benut als gezaagd hout.

EN DAARNA?

Wat gebeurt er na het vellen van de bomen? Binnen de massieven in principe niets. De vermindering van de boomdichtheid door de mens versnelt het natuurlijke proces. De toename van de lichthoeveelheid in het onderhout zal geleidelijk aan zorgen voor de groei van meer diverse kruidachtige planten, die aantrekkelijker zijn voor dieren en op termijn ook nieuwe bomen. In bepaalde gevallen zullen aanplantingen gebeuren om de vernieuwing van de massieven te versnellen. Het gaat hierbij om de aanplanting van bomen of struiken vooral aan de bosrand en soms in de massieven zelf. Deze aanplantingen zullen beschermd worden tegen betreding door middel van mobiele houten afsluitingen.

Leefmilieu Brussel gaat een belangrijke uitdaging aan: het beheer van de bosmassieven opnieuw in handen nemen en de vernieuwing verzekeren. Deze maatregelen worden genomen om de maatschappelijke, landschappelijke en ecologische functies van het park te verenigen.